

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان لرستان
دانشکده پرستاری و مرکز آموزش فوریتهای پزشکی پلدختر

برنامه استراتژیک

گروه پرستاری

۱۴۰۰ - ۱۴۰۵

فهرست

<u>صفحه</u>	<u>عنوان مطالب</u>
۴.....	اعضاء کمیته تدوین برنامه استراتژیک
۵.....	معرفی دانشکده
۶.....	تعریف رشته، تاریخچه پرستاری در جهان و ایران
۷.....	تاریخچه رشته پرستاری دانشکده پلدختر
۸.....	رسالت، چشم انداز، فلسفه
۱۰.....	صلاحیت ها، توانمندیها و وظایف حرفه ای دانش آموختگان
۱۴.....	هدف کلی پرستاری، اهداف کلی و اختصاصی گروه
۱۵.....	تحلیل استراتژیک محیط درونی و بیرونی SWOT
۱۷.....	منابع

برنامه استراتژیک دانشکده پرستاری و مرکز آموزش فوریت‌های پزشکی بلدختر ۱۴۰۵-۱۴۰۰

اعضای تدوین و بازنگری برنامه استراتژیک دانشکده

نام و نام خانوادگی	سمت سازمانی
اکبر جوادی	ریاست دانشکده
شهبین توحیدی	معاون آموزشی
اصغر محمدی	مدیر پژوهشی
محمد ابراهیمی	مدیر امور مالی
نرگس نرگسی خرم آباد	مدیرگروه پرستاری
الهام سپهوند	عضو هیات علمی
شیرزاد صفری	عضو هیات علمی
خدیجه شاکرمی	مسئول آموزش
کامران امرایی	امور دانشجویی- فرهنگی

مقدمه

گروه پرستاری با توجه به اسناد بالا دستی نظیر سند چشم انداز ۱۴۰۴، سند دانشگاه اسلامی، نقشه جامع علمی کشور، ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص مرجعیت علمی، آخرین سرفصل رشته پرستاری مصوب سال ۱۳۹۳، بهره گیری از نظرات اعضای هیات علمی و فراگیران، همچنین با در نظر گرفتن شرایط و تحولات ملی و بین المللی، توجه به مطالعات و تحقیقات مبتنی بر شواهد و شرایط عینی و توجه به مدیریت منابع و امکانات موجود، اقدام به تدوین اهداف و برنامه آموزشی (حضور و مجازی) و پژوهشی بر اساس نیازهای روز جامعه، فراگیران و جهان در حوزه سلامت نموده است. در این راستا سعی شده ضمن توجه به ایجاد عدالت اجتماعی و با تاکید ویژه بر ارزشهای ایرانی - اسلامی و اخلاقی، اهداف و برنامه ها به نحوی تدوین گردد، که علاوه بر توسعه فناوری و خلق ثروت و گسترش فضای اشتغال و کارآفرینی در جامعه، فراگیرانی را تربیت نماید که همواره در جهت اعتلای نظام مقدس جمهوری اسلامی گام برداشته و در این راه به صورت مداوم در جهت خودآموزی و حرفه ای شدن گام بر دارند.

تعریف رشته پرستاری:

پرستاری رشته ای مستقل و شاخه ای از علوم پزشکی است که به ارائه مراقبت‌های سلامت مبتنی بر دانش و توانمندی‌های حرفه ای لازم در راستای تامین، حفظ و ارتقای سلامت فرد، خانواده و جامعه در ابعاد جسمی، روانی، و اجتماعی و معنوی از پیشگیری تا نوتوانی می پردازد.

تاریخچه رشته پرستاری در جهان و ایران:

از اواسط قرن نوزدهم، با دانشگاهی شدن رشته پرستاری، پرستاری نوین در مقطع لیسانس در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه رو به گسترش نهاد.

پرستاری در ایران ریشه در صدر اسلام دارد. آموزش پرستاری در سال ۱۲۹۴ در شهر ارومیه توسط مبلغ مذهبی آغاز گردید در سال ۱۲۹۵ اولین آموزشگاه پرستاری در شهر تبریز توسط گروهی مذهبی دوره سه ساله پرستاری را با پذیرش داوطلبان دختر و با مدرک سوم متوسطه آغاز نمود.

تیرماه سال ۱۳۱۵ شمسی، اساسنامه آموزشگاه های پرستاری به تصویب شورای عالی معارف رسید و در مهرماه ۱۳۱۶، برنامه دروس پرستاری مورد تایید شورای یاد شده قرار گرفت. در پی آن آموزشگاه های پرستاری شرکت نفت تهران (۱۳۲۰)، شیر و خورشید سابق وهمدان (۱۳۲۷)، تهران (۱۳۲۸) نمازی شیراز (۱۳۳۳)، رشت، کرمانشاه و جرجانی مشهد (۱۳۳۸) اقدام به پذیرش داوطلبین با مدرک دیپلم کامل متوسطه برای دوره سه ساله پرستاری نمودند.

در سال ۱۳۳۱ در بخش بهداشت وزارت بهداری، بخش آموزش پرستاری به عنوان یکی از زیر بخشهای واحد پرستاری ایجاد شد. هدف از ایجاد این بخش گسترش مراکز آموزش پرستاری و تدوین استانداردهای آموزش پرستاری و توانمند سازی مدرسان پرستاری برای طراحی، برنامه ریزی، آموزش و ارزشیابی بود. بخش آموزش پرستاری وزارت بهداری با همکاری اعضا انجمن پرستاری زیر نظر وزارت علوم اقدام به برنامه ریزی در مقاطع پرستاری فوق دیپلم، لیسانس و فوق لیسانس پرستاری نمود. طی اولین گردهمایی پرستاری برگزار شده توسط این بخش در سال ۱۳۳۵، مقرر شد که از سال ۱۳۳۷ برنامه آموزش پرستاری و شرایط ورود و تحصیل در آموزشگاه ها یکسان باشد. لذا در سال ۱۳۳۷، طبق اساسنامه آموزشگاه های پرستاری، مصوب شورای عالی فرهنگ، شرط پذیرش داوطلبان دیپلم کامل متوسطه و طول دوره آموزش پرستاری سه سال با ارزش معادل لیسانس پرستاری تعیین شد. در این برنامه، علاوه بر دروس اختصاصی و فنی، دروس علوم رفتاری و اجتماعی نیز گنجانده شد. سال ۱۳۴۴، نخستین دوره آموزش چهار ساله (لیسانس) پرستاری (BScN) توسط انستیتو عالی پرستاری فیروز گر آغاز شد. به دنبال آن

دانش آموختگان سایر آموزشگاه ها به منظور کسب مدرک لیسانس، دوره تکمیلی لیسانس را طی نمودند. تا اینکه در سال ۱۳۵۴ با تصویب دوره لیسانس پرستاری در وزارت علوم و آموزش عالی کلیه مراکز آموزش عالی پرستاری موظف به ارائه دوره چهارساله با برنامه متمرکز گردیدند. در سال ۱۳۵۴ دانشکده پرستاری ملی سابق موفق به اخذ مجوز برگزاری دوره آموزش فوق لیسانس پرستاری با ۵ گرایش و در سال ۱۳۵۶ انستیتو عالی پرستاری فیروزگر موفق به پذیرش دانشجو در دوره های فوق لیسانس مدیریت پرستاری و آموزش پرستاری گردیدند. پس از انقلاب شکوهمند اسلامی و تاسیس ستاد انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۹۵، شاخه پرستاری ستاد یاد شده اقدام به بازنگری متمرکز برنامه های پرستاری نمود. در پی نیاز شدید به خدمات پرستاری پس از یک دوره تعطیلی دانشگاه ها و رویداد جنگ تحمیلی، دوره ۲ ساله کاردانی پرستاری در سال ۱۳۶۱ توسط ستاد تصویب و بر اساس ضوابط مصوب ستاد انقلاب فرهنگی دانشکده پرستاری علوم پزشکی ایران، انستیتوهای پرستاری فیروزگر و آموزشگاه های عالی پرستاری اقدام به پذیرش داوطلبان مرد وزن دارای دیپلم کامل متوسطه از طریق آزمون سراسری نمودند. در سال ۱۳۶۱ گروه پرستاری دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس تاسیس و به پذیرش دانشجو در مقاطع فوق لیسانس آموزش و مدیریت پرستاری با گرایشهای مورد تصویب (۵ گرایش) و گروه پرستاری دانشکده علوم پیراپزشکی دانشگاه امام حسین (ع) نیز در سال ۱۳۶۳ فعالیت های آموزشی خود را با پذیرش دانشجوی پرستاری در مقطع آغاز کرد. سال ۱۳۶۴ با تصویب برنامه کارشناسی ناپیوسته پرستاری با حداقل دوره دوسال به منظور ادامه تحصیل دانش آموختگان مقطع کاردانی رشته پرستاری، مراکز آموزش عالی پرستاری اقدام به پذیرش دانشجو در این مقطع نمودند.

ناریخچه رشته پرستاری دانشکده پلدختر:

گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مرکز آموزش فوریت های پزشکی پلدختر در سال ۱۳۹۰ با جذب ۲۲ دانشجو شروع به کار نمود.

در فروردین ماه سال ۱۳۹۸ متأسفانه به دنبال سیلاب، دانشکده پرستاری و زیر ساختهای رشته و گروه کاملاً تخریب گردید اما آموزش در فضای استیجاری و مناسب دیگری تداوم یافت. در سال ۱۳۹۹ به همت ریاست دانشکده، اساتید، کارکنان و مسئولین شهرستان و استان فضای دانشکده مجدداً بازسازی، تجهیز و راه اندازی گردید، و گروه به فعالیتهای خود در فضای دانشکده ادامه داد. این گروه در حال حاضر دارای شش عضو هیات علمی با مرتبه مربی و یک عضو هیات علمی با مرتبه استادیار می باشد.

رسالت گروه:

رسالت این گروه تربیت پرستارانی آگاه، توانمند، متعهد و خلاق است که با حفظ کرامت انسانها و استفاده از دانش و مهارت کافی و بهره گیری از استانداردهای بین المللی و پایبندی به ارزشهای اسلامی و اخلاق حرفه ای، به حفظ و ارتقا سلامت فرد، خانواده و جامعه در سطوح مختلف از پیشگیری تا توانبخشی پردازند.

دورنما (چشم انداز):

بر اساس این برنامه آموزشی در ده سال آینده همگام با دنیای در حال تغییر فراگیرندگان این رشته طبق استانداردهای منطقه ای و جهانی آموزش خواهند دید: دانش آموختگان این رشته جایگاه خود را در عرصه های مختلف ارائه خدمات در کلیه سطوح پیشگیری و درمان مشخص و تثبیت خواهند نمود، در سطح ملی پست ها را اشغال نموده، خدمات اثر بخش و مقرون به صرفه در جهت اعتلای سطح سلامت جامعه و بهبود کیفیت زندگی مددجویان ارائه خواهند داد.

فلسفه (ارزش ها و باورها)

در تدوین این برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری ارزش های زیر مد نظر می باشند:

- تعالی اخلاقی، اعتلای فرهنگ اسلامی، رشد معنوی و پیشرفت متوازن و همه جانبه به سوی کمال حقیقی در این برنامه مورد تأکید است.
- برنامه آموزشی می بایست زمینه ساز رشد معنوی دانشجویان باشد.
- انسان به عنوان جانشین خداوند و بهترین مخلوقات، دارای کرامت ذاتی است و به همین دلیل حق حیات، سلامت و در صورت داشتن عقلانیت، حق تصمیم گیری برای او محفوظ است.
- سلامتی حالتی پویا است که تحت تأثیر عوامل مختلف و تعامل عوامل درونی و بیرونی در پیوستاری از حداکثر تا حداقل در حال تغییر است.

- در هر شرایطی می توان موقعیت سلامت فرد را با توجه به دانش حرفه ای روزآمد و براساس شرایط واقعی زیستی ، روانی ، اجتماعی و معنوی به سمت بهبودی سوق داد.
- مهمترین ویژگی انسان برخورداری از قدرت عقل و تفکر است که او را به سمت ارزش های انسانی همچون اخلاق سوق می هد.
- مراقبت از سلامت و پرستاری از مددجویان در سایه کار هماهنگ تیمی معنی می یابد
- بهبودخدمات پرستاری در عرصه مبتنی بر به کارگیری نتایج تحقیقات است لذا توجه به تحقیقات در آموزش دانشجویان ضروری است.
- مشارکت در ارزشیابی و ارتقاء استانداردهای حرفه ای از وظایف پرستاران است.

صلاحیت ها و توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان:

۱- توانمندی های عمومی :

- مهارت های ارتباطی
- تعامل بین بخشی
- مهارت های حل مسئله
- شناسایی مشکلات فوری بر اساس نتایج آزمایشات
- آموزش به بیمار و خانواده
- کار در محیط های حرفه ای
- تفکر نقادانه
- استفاده ماهرانه از وسایل موجود در بخش
- ثبت و گزارش فرایندهای مراقبتی
- درخواست و ارائه مشاوره حرفه ای
- یادگیری مادام العمر

۲- مهارتهای عملی

- آماده کردن تخت بیمار
- حمام بیمار در تخت
- مراقبت از سر آلوده
- مراقبت از دهان و دندان
- تغذیه از راه دهان
- رسیدگی به نیاز های دفع بیمار
- انواع انما
- مراقبت از جسد
- آماده سازی مددجو برای رفتن به اتاق عمل
- آماده سازی مددجو برای اجرای انواع روش های درمانی
- آماده سازی مددجو برای اجرای انواع روش های تشخیصی
- پذیرش بیمار از اتاق ریکاوری
- مراقبت از مددجو بعد از عمل
- مراقبت از مادر و نوزاد

- مراقبت از انواع استومی
- مراقبت از زخم
- مراقبت از بیمار ایزوله و ایزوله معکوس
- انواع کمپرس سرد
- انواع کمپرس گرم
- بررسی و مراقبت از ناحیه پرینه
- پذیرش مددجو در بخش
- ترخیص مددجو از بخش
- جا به جایی مددجو از تخت به صندلی یا برانکار و برعکس
- پوزیشن دادن به بیمار و تغییر پوزیشن
- ماساژ نقاط تحت فشار پوست
- اجرای تمرینات ROM برای بیمار
- بررسی سیستم های مددجو
- معاینه مددجو
- اندازه گیری فشار خون و ثبت آن
- اندازه گیری نبض، تنفس و درجه حرارت بیمار
- اندازه گیری زمان پرشدگی مویرگی و ثبت آن
- بررسی درد
- اندازه گیری و پایش جذب و دفع مایعات
- بررسی وضعیت عروق محیطی
- بررسی علائم حیاتی پوست (رنگ، حرارت، رطوبت، تورگور)
- بررسی ادم از نظر وسعت و گوده گذاری
- بررسی سطح پاسخدهی (AVPU) و سطح هوشیاری (GCS)
- بررسی نتایج دارودرمانی (پیش رفت یا پس رفت بیمار)
- انواع اکسیژن درمانی
- ساکشن دهان و حلق و بینی
- ساکشن تراشه
- مراقبت از تراکئوستومی و ساکشن آن
- مراقبت از راه هوایی مصنوعی و ساکشن آن
- جای گذاری airway
- فیزیوتراپی تنفسی
- رگ گیری از وریدهای محیطی

- تنظیم قطرات سرم و میکروست
- تنظیم پمپ انفوزیون
- ترانسفوزیون خون
- دادن داروی خوراکی (دهانی یا از طریق گاوآژ)
- تزریق دارو به صورت ID,SC,IM,IV
- سرم درمانی
- ریختن قطره چشم، گوش و بینی
- جای گذاری شیاف (واژینال، رکتال)
- شستشوی چشم
- استفاده از داروهای پوستی
- بررسی تاثیرات و عوارض دارویی
- تهیه نمونه خون
- تهیه نمونه مدفوع (ساده و کشت)
- تهیه نمونه ادرار (ساده و کشت)
- تهیه نمونه خلط
- تهیه نمونه خون شریانی
- تهیه نمونه کشت از زخم
- تهیه نمونه برای کشت خون
- سونداز معده (گاوآژ، لاواژ)
- انواع پانسمان
- مراقبت از انواع درن
- مراقبت از chest tube
- شستشوی زخم
- کشیدن بخیه
- انواع بانداز
- انواع سونداز ادراری
- احیای قلبی ریوی
- آموزش اولیه به مددجو در زمان پذیرش
- آموزش به مددجو حین بستری
- آموزش به مددجو و وابستگان او هنگام ترخیص
- تهیه پمفلت یا کتابچه آموزشی
- برقراری ارتباط درمانی با مددجو

- برقراری ارتباط درمانی با وابستگان مددجو
- مراقبت از مددجوی پرخاشگر
- مراقبت از وابستگان بیمار متوفی
- گزارش نویسی مبتنی بر مراحل فرایند
- گزارش دقیق تغییرات علائم حیاتی
- گزارش دقیق تغییرات آزمایش های تشخیصی
- گزارش دقیق نتایج مداخلات دارویی

۳- توانمندیهای اخلاقی

- منشور حقوقی بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با Dress Code را رعایت نمایند.
- کدهای اخلاق پرستاری را رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می کنند محافظت نمایند.
- به استادان و کارکنان، هم دوره ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش های مربوط به رشته نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.

هدف کلی آموزش پرستاری

هدف کلی آموزش پرستاری در مقطع کارشناسی، تربیت افرادی است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت به ارائه خدمات مراقبتی و بهداشتی، آموزشی، پژوهشی، مشاوره ای، مدیریتی و حمایتی و توانبخشی جهت تامین، حفظ و ارتقاء سلامت فرد، خانواده و جامعه بپردازند.

اهداف کلی گروه

- ارتقاء کمی و کیفی فعالیتهای آموزشی گروه پرستاری
- ارتقاء کمی و کیفی فعالیتهای پژوهشی گروه پرستاری

اهداف اختصاصی

۱- آموزشی:

- بکارگیری روشهای نوین آموزشی (حضور و مجازی)
- بهبود روشهای ارزشیابی دانشجویان (حضور و مجازی)
- تاکید و توجه به گسترش و ارتقاء اخلاق حرفه ای در میان دانشجویان
- افزایش توانمندی علمی دانشجویان
- افزایش توانمندی مهارتی دانشجویان
- تکمیل هیات علمی مورد نیاز رشته پرستاری
- تکمیل نیروی های کارشناس مورد نیاز رشته پرستاری
- افزایش تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی گروه
- گسترش فضاهای آموزشی مورد نیاز گروه

۲- پژوهشی:

- ارتقاء توانمندی پژوهشی اعضای هیات علمی
- توانمندسازی دانشجویان پرستاری در زمینه پژوهشی
- افزایش میزان طرح های پژوهشی و مقالات علمی اعضای هیات علمی
- افزایش میزان طرح های پژوهشی و مقالات علمی دانشجویان
- تلاش در جهت توسعه تحقیقات و پژوهش های کاربردی و بین رشته ای بر اساس مسائل روز و اولویت های پژوهشی دانشگاه

تحلیل محیط درونی و بیرونی گروه بر اساس SWOT

نقاط قوت (S)

- اعضای هیات علمی متعهد و توانمند در زمینه های آموزشی و پژوهشی
- وجود سیستم های آموزشی و پژوهشی مناسب و در دسترس
- دسترسی مناسب به منابع کتابخانه ای
- وجود مرکز مهارت های بالینی مناسب در دانشکده
- تعامل مناسب بین مدیر گروه و هیطه های بالین
- امکان توسعه فضا های آموزشی و فیزیکی در دانشکده
- تجهیز کلاسها به امکانات کمک آموزشی مناسب
- وجود ردیف بودجه ای مستقل دانشکده
- وجود تعامل، همکاری، همسویی و ارتباطات مناسب بین اعضای گروه
- وجود تعامل و همکاری بین مدیران گروه های آموزشی دانشکده

نقاط ضعف (W)

- وقوع سیلاب و از بین رفتن مدارک و مستندات قبل از سال ۱۳۹۸
- کمبود نیرو های کارشناس آزمایشگاهی و پرستاری
- عدم برخورداری از نشریه علمی
- کمبود تجهیزات در برخی حوزه ها به ویژه اداری

فرصت (O)

- همکاری ارگانها و ادارات مختلف (شبکه بهداشت، کارخانجات، آموزش و پرورش و ...) در پیشبرد اهداف رشته
- نگرش مثبت مسئولین دانشکده در راستای توسعه رشته
- دیدگاه مثبت مردم منطقه نسبت به رشته ها و گروه های علوم پزشکی
- استفاده از امکانات بخش خصوصی
- امکان استفاده از بخش ها و بیمارستانهای تخصصی مرکز استان در ایام تابستان
- افزایش امنیت فضای دانشکده پس از سیلاب

- پیگیری و هماهنگی جهت آموزشی شدن بیمارستان شهرستان

تهدید (T)

- عدم اثرگذاری مستقیم گروه در تامین بودجه
- تغییر مداوم و کارشناسی نشده برخی از قوانین و مقررات جاری
- وابستگی برنامه های گروه به شرایط و سیاستهای دانشکده و دانشگاه
- توجه کمتر به دانشکده های اقماری

منابع

- ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص مرجعیت علمی
- سند چشم انداز ۱۴۰۴
- سند دانشگاه اسلامی
- نقشه جامع علمی کشور
- آخرین سرفصل رشته پرستاری
- نظرات اساتید گروه
- نظرات دانشجویان